

הערות המכללה האקדמית בית ברל על המלצות הוועדה להערכת איכות מסלולי הגיל הרך

גורם מבצע	צעדים ליישום המלצות	המלצות הוועדה
		פרק 1: הנהלה
		המלצות הכרחיות
דקאן הפקולטה וראש המכון האקדמי הערבי לחינוך	נקלטים בהדרגה חברי סגל ערבים חדשים, בעלי יכולות מחקריות ואופק קידום גם בתחום הגיל הרך וגם בתחומים רלוונטיים נוספים	הרחבת הסגל הערבי וטיפוח חוקרות בגיל הרך
דקאן הפקולטה, ראש המכון האקדמי הערבי לחינוך, ראשי המסלולים	<ul style="list-style-type: none"> מפגשים קבועים בין שני ראשי המסלולים פיתוח תכנית M.Teach. משותפת שתכלול קורסים משותפים לשתי האוכלוסיות במכללה מתרחבת המגמה לקיים קורסים משותפים לשתי האוכלוסיות הן בלימודי חינוך והן בקורסים הדיסציפלינאריים קידום הקמה משותפת של מרכז למחקר ולפיתוח בנושא התפתחות האוריינות בגיל הרך (בערבית ועברית) תכנון פרויקטים משותפים בשבוע עבודה מעשית ימי עיון משותפים לשני המסלולים 	הגברת שיתוף הפעולה בין שני מסלולי הגיל הרך
		פרק 2: סגל
		המלצות הכרחיות
דקאן הפקולטה, ראש המכון האקדמי הערבי לחינוך, בשיתוף ראשי המסלולים	עם פרישתן של כמה מדריכות פדגוגיות ותיקות, נקלטות חדשות בעלות יכולות מחקר ואופק קידום, כולן בעלות ניסיון מקצועי בתחום	הרחבת סגל ההוראה וההדרכה בעלי ניסיון מקצועי בגיל הרך
ראשי המסלולים וראשי החוגים הדיסציפלינאריים	<ul style="list-style-type: none"> אין קשר ממוסד עם כל חברי הסגל הדיסציפלינארי אלא בין ראשי יחידות: ראשי המסלולים וראשי החוגים הדיסציפלינאריים הרלוונטיים לגיל הרך. בהתאם לצורך משלבים ומתייעצים עם חברי סגל נוספים. חברי סגל משני המסלולים ומהחוגים הדיסציפלינאריים יכולים תמיד לפנות לראשי היחידות שלהם ולבקש לדון בנושאים שונים במסגרת מפגשי סגל משותפים בשבוע עבודה מעשית חברי הסגל בחוגים הדיסציפלינאריים מוזמנים לבקר בגני ילדים ובבתי ספר 	הבטחת קשר שוטף של ראשי התכנית עם כל חברי הסגל הדיסציפלינארי
ראשי המסלולים, תוך עדכון דקאן הפקולטה וראש המכון האקדמי הערבי לחינוך	מתקיימים 2-3 מפגשים בשנה עם כלל סגל ההוראה וההדרכה לקידום ההוראה, לתאום בסילבוסים וליידוע הדדי לרבות חשיפת הסגל הדיסציפלינארי להתנסות וחשיפת הסגל הפדגוגי למחקר ולידע עיוני מעודכן	מיסוד והעמקת הקשר בין הסגל הפדגוגי לבין הסגל הדיסציפלינארי

גורם מבצע	צעדים ליישום ההמלצות	המלצות הוועדה
נשיאה, סנל"א, בשיתוף דקאן הפקולטה, ראש המכון האקדמי הערבי לחינוך	<ul style="list-style-type: none"> במסלולים יש גרעין של מרצים שעיקר משרתם בו מתקיים תהליך צמצום הדרגתי של מרצים המועסקים בריסי משרות ושל מרצים מן החוץ המועסקים בשעות אפקטיביות, לצד טיפוח הסגל הליבתי במסלול מתקיים תהליך איטי של קליטת מרצים חדשים בעלי יכולות אקדמיות מחקריות ויישומיות, שמאפשרות קידום אקדמי לסגל בכיר 	ביסוס סגל ליבתי בגיל הרך, שמקדיש את מירב זמנו למכללה
		המלצות רצויות
נשיאה, מנכ"ל, סנל"א	מודל הפחתת שעות ניתן ליישום רק למרצים שמועסקים בתנאי הות"ת. אף שהמכללה עברה לתקצוב הות"ת לפני שלוש שנים, עדיין רוב הסגל מועסק בתנאי עובדי הוראה. כשתהיה מסה קריטית של הסגל מועסקת בתנאי הות"ת נוכל ליישם את מודל הפחתת השעות (צפי לביצוע: שנת הלימודים תש"פ לכל המוקדם)	לשקול נוהל הפחתת שעות הוראה למרצים חדשים במכללה
		פרק 3: תכנית הלימודים
		המלצות הכרחיות
ראשי המסלולים	<ul style="list-style-type: none"> במסגרת הקורס "הכרת מסגרות חינוכיות" נכללים החל מתשע"ז ביקורים במסגרות 3-0, וכן התייחסות לכך בחלק העיוני של הקורס המרצים המלמדים את קורסי המבוא ההתפתחותיים הונחו להתייחס לכך בתכנון הקורסים בשבוע עבודה מעשית יתקיימו פעילויות במסגרות 3-0 	להגביר ידע עיוני ויישומי בגילים 3-0, כולל התנסות וטיפול בילדים בגילים אלה
דקאן הפקולטה, ראש המכון האקדמי הערבי לחינוך, בשיתוף ראשי המסלולים	<ul style="list-style-type: none"> קורס חדש בנושא "יחסי הורים ומורים", מיועד לכלל הסטודנטים של הפקולטה לחינוך, לרבות קורס "יחסי הורים וגננות" לסטודנטים של הגיל הרך (תשע"ח) קורס חדש במכון האקדמי הערבי: "הורות וחינוך בגיל הרך" (תשע"ח) בסוף תשע"ז יושמה ההמלצה והתקיים יום עיון שהוקדש לנושא זה 	להרחיב העיסוק בנושא הורות
דקאן הפקולטה, ראש המכון האקדמי הערבי לחינוך, בשיתוף ראשי המסלולים	החל מתשע"ח, קורסים שעוסקים בניהול גן יקדישו מקום למסגרות 3-0	בקורס ניהול גן, לעסוק גם במסגרות חינוכיות לגיל 3-0
דקאן הפקולטה, ראש המכון האקדמי הערבי לחינוך, בשיתוף ראשי המסלולים והחוגים	מבנה הלימודים הדיסציפלינאריים לגיל הרך שונה באופן מהותי. החל מתשע"ח יתקיימו 3 חטיבות חדשות בנות 15 ש"ש כל אחת: מדעים, מדעי הרוח, אמנויות. החטיבות מורכבות משיעורי חובה ובחירה, וקורסים חדשניים עם תכנים רלוונטיים הניתנים ליישום בגיל הרך	להתאים את הקורסים הדיסציפלינאריים להכשרת מחנכות לגיל הרך

גורם מבצע	צעדים ליישום ההמלצות	המלצות הוועדה
דקאן הפקולטה, ראש המכון האקדמי הערבי לחינוך, בשיתוף ראשי המסלולים, ראש החוג לחינוך	לקראת תשע"ח נעשתה רפורמה מקיפה במתווה הלימודים בפקולטה לחינוך ובחוג לחינוך בגיל הרך. מספר קורסים ותחומים הוצאו מתכנית הלימודים ואחרים באו במקומם. בתכנון החדש יש דגש על מניעת חפיפה בין תכני קורסים עיוניים, ויצירת מדרג בתכנים הנלמדים בשיעורים הפדגוגיים, וכן בדרישות ובמטלות של הסטודנטיות	להבטיח רצף לימודים בתכני הקורסים ומניעת חזרה על תכנים
		המלצות רצויות
נשיאה, מנכ"ל, סנל"א, ראש המרכז לקידום ההוראה, ראש היחידה האקדמית לתקשוב, דקאן הפקולטה, ראש המכון	<ul style="list-style-type: none"> • המכללה משקיעה משאבים רבים בקידום השימוש באמצעים טכנולוגיים בהוראה ובלמידה. פעילות זו באחריות המרכז לקידום ההוראה והיחידה האקדמית לתקשוב, כפי שהוסבר בהרחבה בדוח ההערכה העצמית • המכללה מתכננת בתשע"ח הקמה של מרכז סימולציה לקראת הפעלה בתשע"ט • במכללה שורה של קורסים ייעודיים בנושא זה. כמו כן, יש היצע מגוון של השתלמויות לסגל הניתנות לאורך כל השנה בנושא שימוש בטכנולוגיה. ההשתתפות בתהליכי פיתוח מקצועי אלה היא מרכיב חשוב בתהליך קידום מרצים במכללה • במסלולי הגיל הרך, כל המרצים והמד"פיות הונחו לשלב טכנולוגיה בהוראה. הסטודנטיות מקבלות עידוד לשילוב טכנולוגיה בהתנסות בהוראה בגנים עצמם. 	להגביר שימוש באמצעים טכנולוגיים, כגון סימולציות וסרטים
לבדיקת ראשי המסלולים במהלך תשע"ח	הטענה שיש עומס מופרז בשנה א לעומת השנים המתקדמות תיבדק בתשע"ח, לקראת תשע"ט.	לתכנן את המעבר משנה א לשנה ב ולאתגר את הסטודנטיות כדי ליצור יותר איזון בלחץ בין השנים
		פרק 4: הכשרה מעשית
		המלצות הכרחיות
	<ul style="list-style-type: none"> • לפני כשנתיים (עוד לפני מעבר המכללה לתקצוב הות"ת) ביטל משרד החינוך את תקצוב התנסות בשנה א, בעיקר בגלל הפעלת מודל "אקדמיה-כיתה" ("אקדמיה-גן" בהקשר של הגיל הרך), שמקיים 3 ימי התנסות בשבוע בשנים ב-ג. אף שהמכללה כעת בתקצוב הות"ת, עליה להשתלב במודלים הקיימים של התנסות. כל זמן שאין שינוי במדיניות זו, לא תהיה אפשרות לתגבר התנסות בשנה א • בשנה א מתקיים השיעור "הכרת מסגרות חינוך" שכולל מגוון פעילויות שהן תשתית להתנסות בפועל בשנים המתקדמות יותר 	לתגבר ההתנסות בשנה א

המלצות הוועדה	צעדים ליישום ההמלצות	גורם מבצע
להבטיח שיהיה למד"פיות ידע פדגוגי בגיל הרך	כל המד"פיות הן בעלות ידע פדגוגי נרחב וניסיון עשיר בעבודה במסגרות רבות ומגוונות של הגיל הרך. לחלק מהן תואר דוקטור, ואחרות הן בשלבים מתקדמים בדוקטורט	
לדאוג להתנסות במסגרות גיל 0-3	ראו הערותינו לעיל, בפרק תכניות הלימודים	
לדאוג לנוכחות מד"פיות בהתנסות לפחות 4 פעמים בסמסטר	מבוצע בפועל. עם הפעלת מודל "אקדמיה-גן" המד"פיות נמצאות בגן לפחות יום בשבוע, ולעתים קרובות יומיים בשבוע, וכן בימים מיוחדים נוספים במהלך השנה	ראש היחידה להכשרת מורים ומחנכים, ראשי המסלולים
להגביל גודל קבוצת הדרכה ל-15 סטודנטיות לכל היותר	<ul style="list-style-type: none"> נשתדל לעמוד בהמלצה זו, שיש לה השלכות תקציביות, בהתחשב במדיניות הנהלת המכללה למכסות לקבוצות הדרכה פדגוגית ולתגמול מד"פיות נכון לתשע"ח יהיו בשנה ב 2 קבוצות הדרכה בנות 19 סטודנטיות בכל אחת. בשאר השנים, הן לסדירים והן לאקדמאים, ובכל קבוצות ההדרכה במכון, יש פחות מ-15 סטודנטיות 	ראשי המסלולים
פרק 5: סטודנטיות ובוגרות		
המלצות הכרחיות		
להקפיד על רף קבלה גבוה למסלולי הגיל הרך ולהשוותו למקובל במסלולים אחרים	לכל מסלול נקבעים תנאי קבלה ייחודיים בהתחשב בדרישות משרד החינוך, באוכלוסיות הלומדות בו ובדרישות תכנית הלימודים. רף הקבלה לגיל הרך נבדק מדי שנה מחדש ומותאם לצרכים המשתנים. תכנית ה-M.Teach. העתידית אמורה להביא להכשרה לגן אוכלוסייה בוגרת ומשכילה בעלת נתוני כניסה גבוהים	מזכירות אקדמית
להבהיר את קני המידה לעבודה של ועדות קבלה, ועדות קידום, ועדות הפסקת לימודים	<ul style="list-style-type: none"> תנאי הקבלה מתפרסמים באתר המכללה וכן בפרסומים בדפוס, והם יזועים למועמדים ולחברי ועדות הקבלה מתוכנן להגדיר באופן ברור יותר את הקריטריונים לביצוע בראיונות קבלה תנאי המעבר משנה לשנה והליכים להפסקת לימודים מפורטים בתקנון הלימודים של המכללה, פרק א, סעיפים י"ג-ט"ו, ובפרק ד (על הוועדות לענייני סטודנטים) 	דקאן הפקולטה לחינוך, מזכירות אקדמית, מזכירות הסטודנטים של הפקולטה לחינוך

		המלצות רצויות
דקאן סטודנטים, דקאן הפקולטה, ראש המכון האקדמי הערבי לחינוך	<ul style="list-style-type: none"> מתקיים מעקב שוטף על מנת לאתר סטודנטים שעלולים לנשור מהלימודים ננקטים צעדים שונים, המתוארים בהרחבה בדוח ההערכה העצמית, למניעת נשירה 	לקיים מעקב אחר נשירה ולנסות לצמצם נשירה
נשיאה, סנלי"א, מנכ"ל, דקאן סטודנטים, דקאני פקולטות, ראש המכון האקדמי הערבי לחינוך	נושא הקשר עם בוגרים דורש טיפול מקיף, שיכלול הקמת ארגון בוגרים והצעות למפרט רחב של פעילויות שיקשרו את הבוגרים למכללה (ביניהן: אפשרויות ללמוד לתארים מתקדמים, תכניות שונות לפיתוח פרופסיונאלי, כנסים). ההקמה בפועל של תכנית מקיפה זו מתעכבת משיקולים תקציביים. נשאף לקדם את הנושא לקראת תש"פ-תשפ"א	לקדם קשר עם בוגרי התכנית (לרבות איסוף נתונים על העסקתם) ולקשור אותם למכללה באמצעות השתלמויות וכינוסים
		פרק 6: תשתיות
		המלצות הכרחיות
מנכ"ל	<ul style="list-style-type: none"> למכללה תכנית רב-שנתית לפיתוח הקמפוס, לבינוי חדש ולשיפוץ מבנים קיימים, הנגשה לנכים, הקמת מעליות, פיתוח דרכים ומגרשי חנייה לקראת תשע"ח נערכים שיפוצים בכמה מבנים מרכזיים. בניין המכון בשיפוץ מקיף, שיסתיים לקראת תשע"ט (בינתיים הוכנו כיתות במבנים יבילים בקמפוס). כן מוקם מבנה כיתות חדש ועדכני בכניסה המערבית של המכללה 	לשפר ולחזק תשתיות קיימות
מנהלת הספרייה	<ul style="list-style-type: none"> מאגר Eric קיים במכללה כבר שנים רבות (חלק ממאגר Proquest) מאגר PsychNet יהיה פעיל מינואר 2018 	להבטיח גישה למאגרי מידע בחינוך Eric, PsychNet
		המלצות רצויות
מנכ"ל, סנלי"א, מנהלת הספרייה, ראש מרכז ימימה לספרות ילדים ונוער	<ul style="list-style-type: none"> מרכז ימימה לספרות ילדים ונוער הוא אוסף ייחודי והשלם ביתר בישראל מסוג זה. השימוש במרכז פתוח לכל המתעניינים בתחום, גם אם אינם מהמכללה החל מתשע"ט, מתוכנן לשלב את אוסף המרכז במבנה הספרייה המרכזית על מנת להנגיש אותו יותר לקוראים ולפתוח אותו לשירותי ספרייה מתקדמים. תכנית זו היא בביצוע כבר כעת. 	לשקול שיתוף פעולה ומיזוג של מרכז ספרות הילדים עם מרכזים דומים במכללות אחרות
מנכ"ל	במסגרת הבינוי החדש נלקחים בחשבון צרכי הסגל למקומות עבודה. כרגע אין אפשרות שלכל חבר סגל תהיה פינת עבודה משלו. המכללה מעמידה לרשות הסגל את מרכז הסגל בבניין הספרייה המרכזית, וכן חדרי עבודה באזור המערבי של המכללה ושני מרחבים בלב הקמפוס. כל האתרים הללו מאובזרים במחשבים וחיבור אינטרנט, כמקובל	ליצור מרחבי עבודה אישיים לסגל

גורם מבצע	צעדים ליישום ההמלצות	המלצות הוועדה
		פרק 7: מחקר המלצות הכרחיות
נשיאה, סנל"א, מנכ"ל	בנוגע למודל הפחתת שעות ההוראה ראו תגובתנו למעלה, פרק 2. המכללה פועלת לחיזוק הסגל החוקר באמצעות העברה הדרגתית של חברי סגל להעסקה בתנאי הות"ת	לחזק את הסגל החוקר באמצעות מודל הפחתת שעות הוראה
ראשי המסלולים, בשיתוף סגל ההוראה	<ul style="list-style-type: none"> יש דגש על פיתוח יכולות מחקר בסיסיות של הסטודנטיות במסגרת הקורסים העיוניים והפדגוגיים במסלולים במסגרת מתווה הלימודים החדש תוגברו שעות סמינריון חקר ההוראה דגש משמעותי על מחקר מתוכנן במסגרת תכנית ה-M.Teach. בגיל הרך (צפויה להיפתח תש"פ). פיתוח יכולות כתיבה אקדמית וקריאה של ספרות מחקרית באנגלית נעשה באופן שוטף, בקורסי חובה בלימודי יסוד בלשון ובאנגלית לצרכים אקדמיים, וכן בקורסים עצמם 	לתמוך בפיתוח יכולות מחקר של סטודנטיות, כולל הבנה מחקרית, סדנאות כתיבה אקדמית, קריאת מחקר באנגלית, התנסות במגוון מתודות, מודעות לסוגי מחקר מתאימים לחקר ההתנסות
		המלצות רצויות
ראשי המסלולים, רשות המחקר	<ul style="list-style-type: none"> סגל הגיל הרך מעודכן היטב בספרות המחקרית ובחלקו מעורב בפעילות מחקרית בתחום, עם דגש יישומי. מידע שוטף על קרנות מחקר, קולות קוראים וכדומה מובא לידיעת הסגל באמצעות ראשי המסלול ובאמצעות רשות המחקר. מתוכננת הקמה של מרכז למו"פ בנושאי אוריינות בגיל הרך (תלוי בתרומה ייעודית) 	לעודד מחקר יישומי של התפתחות הילד
רשות המחקר, ראשי המסלולים, היחידה לקידום חיים משותפים, המרכז לחקר השפה, החברה והתרבות הערבית	<ul style="list-style-type: none"> המכללה מעמידה לרשות הסגל משאבים (מוגבלים) למחקר בתחומי התעניינותם. ניתן לקבל מרשות המחקר סיוע סטטיסטי, ייעוץ מתודולוגי וסיוע בבנייה של תכנית מחקר ותקצובה מרשות המחקר להגשת הצעות למחקרים משותפים, ולפנייה לקרנות תחרותיות בתחום הגיל הרך כמו בכל תחום אחר לשנת הלימודים תשע"ח יפתחו שני ראשי המסלולים קורס משותף בנושא חיים משותפים, ויחקרו אותו 	לעודד מחקר משותף של חברי סגל ערבים ויהודים
חברי סגל המסלולים	כשתהייה תכנית ברמת תואר שני (M.Teach.) בגיל הרך (שנת הלימודים תש"פ), תיכנס למכללה אוכלוסיית סטודנטים מתאימה להעסקה כעוזרי מחקר	לשתף סטודנטים במחקר של המרצים